

dr hab. Dariusz Grygowski
Uniwersytet Warszawski
Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii

**Recenzja osiągnięć dr. Przemysława Krysińskiego wnioskującego
o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych
w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach**

Życiorys naukowy Habilitanta

Doktor Przemysław Krysiński jest absolwentem studiów magisterskich na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu na kierunku informacja naukowa i bibliotekoznawstwo. Tytuł magistra uzyskał w 2007 r. na podstawie pracy magisterskiej „Wrota Polski jako projekt zmierzający do poprawy funkcjonowania administracji publicznej”. W 2020 r. w tej samej uczelni uzyskał stopień doktora nauk społecznych w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach na podstawie rozprawy „Obszary zastosowania i potencjał rozwiązań należących do koncepcji smart city ze szczególnym uwzględnieniem sektora informacyjnego” przygotowanej pod kierunkiem naukowym prof. UMK Małgorzaty Kowalskiej-Chrzanowskiej. W tym samym roku praca doktorska po uzupełnieniach ukazała się drukiem pt. „Smart city w przestrzeni informacyjnej”. Doktor Przemysław Krysiński jest zatrudniony w Instytucie Badań Informacji i Komunikacji na Wydziale Filozofii i Nauk Społecznych UMK na stanowisku adiunkta badawczo-dydaktycznego.

Na wniosek dr. Krysińskiego 25 lutego 2026 r. Rada Dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, w oparciu o zapisy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, wszczęła postępowanie habilitacyjne.

Z danych naukometrycznych podanych przez Habilitanta w wykazie osiągnięć naukowych wynika, że według Serwisu Google Scholar liczba cytowań jego prac wynosi 71, a sumaryczny Impact Factor wynosi 3,666. W dniu sporządzenia niniejszej recenzji przy publikacjach dr. Krysińskiego cytowań według Google Scholar było już 76. Najczęściej cytowanymi pracami są: książka „Smart city w przestrzeni informacyjnej” (20 cytowań w tym 2 autocytowania) oraz współautorski artykuł „Digital competences of residents in Kuyavian-Pomeranian Voivodeship in the light of the polish training project *E-active*” (10 cytowań). Indeks Hirscha według Google Scholar wynosi 5.

Główne osiągnięcie naukowe Habilitanta

Jako swoje główne osiągnięcie, będące podstawą do wnioskowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego, dr Przemysław Krysiński wskazał monografię pt. „Społeczność LGBTQ+ w przestrzeni bibliotecznej. Wspieranie inkluzywności i różnorodności jako nowy obszar działalności bibliotek” (Toruń: Wydaw. Nauk. UMK, 2026). Książka jest dość obszerna, ma 413 stron, składa się ze wstępu, sześciu zasadniczych rozdziałów z podziałem na podrozdziały, posiada rozbudowany aparat naukowy z bibliografią i elementami informacyjno-pomocniczymi.

W tytule książki i wśród słów kluczowych, które dr Krysiński podał pod streszczeniem autorskim, są dwa słowa, które najlepiej oddają ducha tej książki. To słowa różnorodność i inkluzywność. Z jednej więc strony Autor wiele miejsca poświęca w książce na opisanie różnorodnych tożsamości płciowych i orientacji seksualnych z oczywistym przekonaniem, że każdy człowiek, niezależnie od swojej identyfikacji płciowej i orientacji seksualnej ma przy swojej odmienności prawo do szacunku i równego traktowania. Z drugiej zaś strony pisze często o inkluzywności, rozumianej szeroko, jako proces przeciwny wykluczaniu osób nieheteronormatywnych z różnych sytuacji w życiu społecznym, jak też w sposób węższy, gdy chodzi o włączanie i obecność w bibliotece. Obecność rozumianą dwójako, zarówno w sensie obecności osób ze społeczności LGBTQ+ w bibliotece, obecności swobodnej, nieskrępowanej i na zasadach neutralnych, jak też w sensie obecności problematyki dotyczącej tej społeczności w zbiorach bibliotecznych i różnych formach działalności okołoczytelniczej. W książce, poprzez przywołanie odpowiednich publikacji, są też obecne rozważania w kwestii zasadności tworzenia w bibliotekach z wolnym dostępem do półek wyodrębnionych działów z książkami i czasopismami dla osób nieheteronormatywnych (tzw. półki LGBT), a także kwestie prawidłowego i nie stygmatyzującego opracowania rzeczowego zbiorów dotyczących osób o różnych tożsamościach płciowych i orientacjach seksualnych.

W dwóch pierwszych rozdziałach Autor tworzy szerokie tło dla przedstawianej problematyki. Wyjaśnia więc podstawowe terminy, jak płeć biologiczna i kulturowa, tożsamość płciowa, określenia dla poszczególnych orientacji seksualnych. Szeroko także uzasadnia potrzebę tolerancji dla osób nieheteronormatywnych i inkluzywności w relacjach z takimi osobami. Jest też tło historyczne. W podziale na kontynenty autor przedstawia historię obyczajowości nieheteronormatywnej, dając tego przykłady pochodzące z literatury i innych sztuk. Szczególnie dużo miejsca poświęca opisowi tych zjawisk w odniesieniu do Polski.

W ten sposób część bibliotekoznawcza zaczyna się dopiero na s. 153 recenzowanej książki od rozdziału trzeciego. W tym rozdziale i trzech kolejnych Autor przedstawia zagadnienie obsługi bibliotecznej osób ze społeczności LGBTQ+ (skrót od ang. Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer), a więc osób o innych tożsamościach płciowych niż

tożsamość cisplciowa¹ oraz innych niż heteroseksualna orientacjach seksualnych, w trzech ujęciach. Po pierwsze omawia szeroko dostępne na ten temat piśmiennictwo naukowe, po drugie prezentuje przykłady inkluzywnych rozwiązań spotykanych w działalności bibliotek zagranicznych i polskich, po trzecie przedstawia wyniki własnego sondażu diagnostycznego, a właściwie dwóch badań – ankiety i wywiadu kwestionariuszowego – w których respondentami byli licznie reprezentowani bibliotekarze i nieliczni reprezentanci środowiska LGBTQ. Autor wyjaśnił potrzebę zajęcia się opisywaną problematyką w ujęciu bibliotekoznawczym, bo jak słusznie stwierdził w autoreferacie (s. 6), zagadnienie to było wcześniej obecne w polskim piśmiennictwie bibliologicznym i informatologicznym „w sposób śladowy”.

Analizie piśmiennictwa bibliologicznego pod kątem obecności zagadnień dotyczących LGBTQ+ posłużył 40-stronicowy rozdział trzeci. W wyniku przeprowadzonej kwerendy obejmującej bazy WoS, Scopus i LISTA oraz bazę BN w Warszawie Autor wyselekcjonował 381 artykułów (w tym cztery w jęz. polskim) dotyczące działalności bibliotek ukierunkowanej na osoby ze społeczności LGBTQ+. Ustalił w tych artykułach sześć podstawowych obszarów tematycznych, a trzy pierwsze obszary, z najliczniejszą reprezentacją w artykułach, dodatkowo podzielił na węższe podkategorie tematyczne. Następnie dla poszczególnych kategorii wskazał przykładowe artykuły i w oparciu o ich abstrakty pokrótce je omówił wskazując ich główne tezy. Autor nie omówił więc wszystkich wyselekcjonowanych tytułów i to zrozumiałe, bo też nie postawił sobie za cel opracowania bibliografii adnotowanej. Faktycznie jednak omawianie zgromadzonej literatury przedmiotu nie skończyło się na rozdziale trzecim, ponieważ we fragmentach rozdziału czwartego znajdują się również krótkie omówienia zgromadzonych tekstów. Pewnym niedostatkim jest jednak to, że Autor wyłącznie ogranicza się do relacjonowania wypowiedzi innych autorów. Stąd tak często na kartach książki znaleźć można sformułowania typu „badaczka podkreśla”, „autorka zaprezentowała”, „naukowniczynie zaproponowały” itp. Autor miał prawo przybrać postawę sprawozdawczą i wyłącznie streszczać wypowiedzi innych autorów, ale z pewnością podniosłyby wartość recenzowanej książki chociaż próby dodatkowego komentarza, czy uzupełnienia przywoływanych wypowiedzi. Nie można Autorowi zarzucić, że w całej książce nie prezentuje własnych poglądów. Przeciwnie, robi to w wielu miejscach, a zwłaszcza w tych fragmentach, gdzie zajmuje wyraźne stanowisko, komentując podejście kolejnych ekip rządowych i przedstawicieli kościoła do problemów osób nieheteronormatywnych. Jednak przy omawianiu literatury przedmiotu w metodzie analizy i krytyki piśmiennictwa zabrakło tego drugiego podejścia.

¹ Tożsamość cisplciowa (ang. *cisgender*) dotyczy osób, których tożsamość płciowa odpowiada płci przypisanej im przy urodzeniu. Zob. Encyclopædia Britannica: <https://www.britannica.com/topic/cisgender>

Zrozumiałe jest, że w poszukiwaniu tekstów dotyczących usług bibliotecznych adresowanych do osób ze środowiska LGBTQ Autor ograniczył się do artykułów z czasopism. Uprzedził o tym, na s. 153, pisząc: „Mając na uwadze dokonanie bieżącego przeglądu piśmiennictwa, odniesiono się wyłącznie do zawartości recenzowanych periodyków naukowych”. Należy jednak zaznaczyć, że znaczące teksty na temat obecności kwestii osób nieheteronormatywnych w działalności bibliotek można znaleźć także w wydawnictwach zwartych, które jednak świadomie zostały pominięte. Przykładem mogą być artykuły w dwóch pracach zbiorowych wskazanych poniżej: których w swoim omówieniu Autor nie uwzględnił:

- *Queers online. LGBT digital practices in libraries, archives, and museums.*

Ed. by Rachel Wexelbaum. Sacramento: Litwin Books, 2015

- *Queer library alliance. Global reflections and imaginings.* Eds. Rae-Anne Montague, Lucas McKeever. Sacramento: Library Juice Press, 2017

Książkę uzupełniają dwa rozdziały prezentujące wyniki dwuczęściowego badania przeprowadzonego przez dr. Krysińskiego na przełomie 2024 i 2025 r. Pierwszy z tych rozdziałów, czyli rozdział piąty książki omawia część badania, w której respondentami byli polscy bibliotekarze, a pytania w kwestionariuszu ankiety (zał. s. 327) dotyczyły m.in. znajomości terminów używanych w odniesieniu do społeczności LGBTQ+, akceptacji dla różnych form działalności bibliotecznej uwzględniającej podmiotowo i przedmiotowo to środowisko, a także kwestii szkoleń dla bibliotekarzy związanych z potrzebami osób nieheteronormatywnych. Z kolei pytania w kwestionariuszu wywiadu z osobami deklarującymi przynależność do społeczności LGBTQ (zał. s. 341) dotyczyły korzystania przez te osoby z bibliotek i związanych z tym oczekiwań. O ile w pierwszej części badania liczba respondentów była znacząca (1038 osób), więc wyniki w tej części pozwalają na uogólnienia, to wyniki części drugiej zdecydowanie na to nie pozwalają. Mając tego świadomość Autor takich uogólnień w podsumowaniu nie formułował. Z tabeli nr 9 (s. 294) wynika bowiem, że w drugiej części badania, realizowanej w formie wywiadów kwestionariuszowych, wzięło udział tylko 15 osób. Autor przyznał, że w wyłonieniu uczestników badania w tej części napotkał problemy, stąd ta grupa była tak nieliczna.

Oprócz dwóch załączników, zawierających kwestionariusze ankiety i wywiadu, w książce jest też nietypowy trzeci załącznik (s. 343), którego można by się spodziewać w wydawnictwie stricte poradnikowym. Jest to bowiem opis 15 sytuacji, w których bibliotekarze mogą zetknąć się z problematyką LGBTQ+ i potrzebami takich osób, wraz z podpowiedziami najlepszego postępowania w takich sytuacjach.

W zakończeniu dr Krysiński pisze: „Zebrany materiał dowodzi, że polskie biblioteki publiczne w niewielkim stopniu oferują usługi biblioteczne skierowane do osób ze społeczności LGBTQ+...” (s. 320). Jeśli więc Autor miał wątpliwości, czy w ogóle podjąć taką tematykę, a miał je, bo pisze o tym na wstępie zakończenia, to znaczy, że było

warto, bo powstała ważna książka, która z jednej strony prezentuje dość wnikliwą analizę piśmiennictwa naukowego na ten temat, a z drugiej, poprzez opis tzw. dobrych praktyk może odpowiednio ukierunkować zainteresowanych tymi zagadnieniami świadomych, empatycznych, tolerancyjnych i inkluzywnych bibliotekarzy.

W niniejszej recenzji znajdują się jednak również pewne uwagi krytyczne, wątpliwości i sprostowania, odnoszące się zarówno do strony rzeczowej, jak i formalnej książki.

Pierwsza wątpliwość dotyczy kwestii ustalenia, od kiedy problematyka obsługi bibliotecznej osób ze społeczności LGBTQ+ jest obecna w publikacjach z dziedziny bibliologii i informatologii. Według Autora recenzowanej rozprawy pierwszym w ogóle tekstem, który odnosi się do tej kwestii, był artykuł Edmunda F. Dejowskiego z roku 1992 pt. „Public Endorsement of Restrictions on Three Aspects of Free Expression by Homosexuals: Socio-Demographic and Trends Analysis 1973–1988”. Natomiast pierwszym, który w piśmiennictwie z zakresu bibliologii i informatologii miał podjąć ten temat, był według dr. Krysińskiego Steven Joyce, który opublikował taki artykuł w 2000 roku pt. „Lesbian, Gay, and Bisexual Library Service. A Review of the Literature”. Jednak już z samego tytułu artykułu Joyce’a, który ma być przecież przeglądem literatury, wynikałoby, że przed Stevenem Joyce’em tym zagadnieniem już jacyś autorzy się zajmowali. Tę oczywistość dostrzegł też dr Krysiński pisząc o artykule Joyce’a, iż był to „Pierwszy znaczący przegląd literatury dotyczący działalności bibliotek podejmowanej z myślą o osobach ze społeczności LGBTQ+ (...)” (s. 15). Mimo to dr Krysiński właśnie Joyce’owi przypisał pierwszeństwo opisanie na gruncie bibliotekoznawstwa działań bibliotek uwzględniających potrzeby osób ze społeczności LGBTQ+ (s. 19). Powtórzył to przekonanie na s. 164, podkreślając to dodatkowo pogrubieniem czcionki oraz w zakończeniu na s. 318. Zaskakujące jest stwierdzenie autora, że pierwszą publikacją na ten temat w piśmiennictwie bibliotekoznawczym był przegląd dokonany przez Joyce’a w 2000 r., ponieważ z całą pewnością tematyka ta podejmowana była przez bibliotekoznawców już wcześniej. Przykładem może być książka wydana w 1990 r. w Nowym Jorku pt. „Gay and lesbian library service” (red. Ellen Greenblatt & Cal Gough, Wyd. McFarland & Co). Ci sami autorzy (Greenblatt i Gough) w książce z 1994 r. pod red. Katherine Hoover Hill pt. „Diversity and multiculturalism in libraries” (Greenwich, wyd. JAI Press), opublikowali artykuł pt. „Gay and lesbian library users: overcoming barriers to service”.

Tym bardziej zastanawia przypisywanie przez dr. Krysińskiego pierwszeństwa publikacji bibliotekoznawczej na temat usług bibliotecznych adresowanych do osób ze środowiska LGBT S. Joyce’owi, skoro na stronie 169 swojej książki, we fragmencie dotyczącym działalności Ellen Greenblatt napisał: „od blisko trzech dekad badająca aspekty działalności bibliotek prowadzonej w odniesieniu do osób ze społeczności LGBTQ+”. Tu może należało użyć sformułowania „przez blisko trzy dekady”, bo Ellen Greenblatt zmarła w 2019 r., ale faktem jest, że książka, którą wspólnie zredagowali Cal Gough i

Ellen Greenblatt ukazała się 36 lat temu. Dodatkowo dr Krysiński potwierdza to na s. 180, wskazując (za Benem Christensenem), że Ellen Greenblatt jeszcze w latach 90., a więc na kilka lat przed artykułem Stevena Joyce'a pisała o niedoskonałościach Klasyfikacji Biblioteki Kongresu (LCC) w opracowaniu rzeczowym zbiorów na temat LGBT².

Inny przykład dużo wcześniejszej publikacji, gdzie prawa osób nieheteronormatywnych zostały dostrzeżone w kontekście bibliotecznym, to praca zbiorowa pod red. Celeste West i Elizabeth Katz pt. „Revolting Librarians” z roku 1972³. W książce znalazł się m.in. artykuł Steve’a Wolfe’a pt. „Sex and the single cataloger: new thoughts on some unthinkable subjects”, w którym Autor zwrócił uwagę na problem stygmatyzującego katalogowania publikacji na temat LGBT⁴.

Jeszcze inny przykład publikacji wcześniejszej niż lata dwutysięczne to artykuł pt. „A critical look at the availability of gay and lesbian periodical literature in libraries and standard indexing services”, który Thomas L. Kilpatrick opublikował w 1996 r. w czasopiśmie „Serials Review” (vol. 22, no 4, pp. 71-81).

Przekonanie wyrażone kilkakrotnie w książce habilitacyjnej i autoreferacie o tym, iż pierwszym tekstem w piśmiennictwie bibliologicznym i informatologicznym na temat działań bibliotek w odniesieniu do środowiska LGBTQ był artykuł Stevena Joyce’a z 2000 r., jest o tyle zaskakujące, że w swoim artykule z roku 2024 pt. „Polish librarians towards meeting the information needs of the LGBTQ+ community”⁵ dr Krysiński wskazał jednak kilka publikacji z ubiegłego stulecia, które ewidentnie dotyczą omawianego zagadnienia. Wymienił więc wspomnianą już książkę z 1990 r. „Gay and lesbian library service”, dał też przykłady artykułów z periodyków (s. 385-386). Dwa z tekstów wskazanych wówczas przez Habilitanta to były artykuły jeszcze z lat 80 poprzedniego stulecia. Pierwszy tekst opublikował Sasha Alyson pt. „What librarians should know about gay and lesbian publishing” („Collection Building” 1984, vol. 6, no. 1, pp. 22-23). Drugi tekst to artykuł, którego autorem był Richard Ashby, a nosił on tytuł „Library services to gay and lesbian people” („Assistant Librarian” 1987, vol. 80, no. 10, pp. 153-155). Te same uwagi znajdziemy w przeglądzie literatury umieszczonym w artykule P. Krysińskiego z 2025 r. pt. „Kolekcje adresowane do osób ze społeczności LGBTQ+ w zbiorach bibliotek i

² Tu na marginesie zauważmy, że na s. 204 Autor umieścił zdanie: „Podobne wnioski z badań wyciągnęły Cal Gough i Ellen Greenblatt”, co by sugerowało, że chodzi o dwie kobiety. Nie była to „literówka”, bo dalej Autor używa sformułowań: „Odnosiły one...”, „Swoją tezę poparły...”, „Badaczki uznały...”. Tymczasem różne źródła w sieci podają, że Cal Gough to jednak mężczyzna, co też by potwierdzało Jego zdjęcie na Jego blogu (<https://calgough.wordpress.com/about/>).

³ Zob. Opis w katalogu Library of Congress: <https://lccn.loc.gov/72078317>

⁴ C. Nappo: *Difficult Subjects. Addressing Problematic Legacies in Librarianship* [online]. Heterodoxy in the Stacks 2022, Dec 19: <https://hxllibraries.substack.com/p/difficult-subjects>

⁵ P. Krysiński. *Polish librarians towards meeting the information needs of the LGBTQ+ community*. „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis, Studia Ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia”, 2024 s. 383–402.

archiwów amerykańskich”⁶. Pisząc o pierwszych pracach z obszaru bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, a dotyczących osób ze społeczności LGBTQ+, oba wymienione wyżej artykuły z lat 80. Autor przywołał i też krótko omówił (s. 242). Podał także przykłady podobnych publikacji z lat 90. i późniejszych. Ale – co istotne – artykułu Stevena Joyce’a z roku 2000 wtedy nie wymienił. Niemożliwe więc, żeby Autor nie pamiętał, przygotowując do druku książkę habilitacyjną z 2026 r., co napisał w artykułach z 2024 i 2025 r. Dlatego warto byłoby poznać podstawy decyzji Habilitanta, które spowodowały, że ostatecznie w głównym osiągnięciu naukowym postanowił jednak uznać artykuł Stevena Joyce’a z 2000 r. za pierwszą publikację na gruncie bibliotekoznawstwa dotyczącą usług bibliotecznych skierowanych do osób nieheteronormatywnych. Może jest dla tego wyboru jakieś istotne uzasadnienie. A co do samego Stevena Joyce’a, to w bazie LISTA można też znaleźć jego wcześniejszy artykuł z 1997 r. opublikowany wspólnie z Alvinem M. Schraderem pt. „Hidden perceptions: Edmonton gay males and the Edmonton Public Library” („Canadian Journal of Information and Library Science” 1997, vol. 22 no 1, pp. 19-37).

Kilka fragmentów w książce wymaga także dodatkowego komentarza lub sprostowania.

Na przykład na s. 25 wstępu Autor napisał: „Ze względu na duże opóźnienia w rejestracji piśmiennictwa w Polskiej Bibliografii Bibliologicznej (sięgające dwóch–trzech lat) weryfikacją objęto zawartość wybranych czasopism z zakresu nauk o komunikacji społecznej i mediach”. Taka informacja została powtórzona na stronie 162 książki. Ale to nie jest prawda. Baza online Polskiej Bibliografii Bibliologicznej nie jest aktualizowana od 2016 roku. Jak zaś chodzi o wersję drukowaną tej bibliografii, to przytoczone zdanie byłoby prawdziwe 15 lat temu, ale nie obecnie. W 2025 r. ukazał się bowiem kolejny tom tej bibliografii z wykazem publikacji z roku 2015, a więc opóźnienie wynosi obecnie już 10 lat. Zdanie o 2-3 letnim opóźnieniu Autor przeniósł – ewidentnie bez sprawdzenia – ze swojej książki z 2020 r. pt. „Smart city w przestrzeni informacyjnej” (s. 196). Już wtedy opóźnienie było większe, a od tamtej pory znacząco się zwiększyło.

Na s. 22-23 Autor pisze o dwóch publikacjach polskich autorów, które miały się ukazać w zagranicznych periodykach. Jedną z tych publikacji jest tekst autorstwa Anity Has-Tokarz. Problemy w tym przypadku są dwa. Po pierwsze, w opisie bibliograficznym (w przypisie na s. 23 i w bibliografii załącznikowej na s. 363) Autor recenzowanej książki podał polski tytuł tego tekstu, chociaż faktycznie ukazał się on po angielsku z tytułem „Public libraries in Poland towards the idea of inclusiveness and diversity. Actions in favor of the LGBTQ+ community”. Po drugie zaś, z tego opisu bibliograficznego miałoby wynikać, że praca A. Has-Tokarz ukazała się w periodyku „Організатор конференції” (sic!). Tymczasem ów

⁶ *Kolekcje adresowane do osób ze społeczności LGBTQ+ w zbiorach bibliotek i archiwów amerykańskich* [w:] *Studia z teorii i praktyki komunikowania. Paradygmaty, metody, aplikacje*. Red. nauk. M. Jeziński i M. Kowalska-Chrzanowska. Toruń 2025, s. 237–261.

tekst nie został opublikowany w periodyku, tylko w wydawnictwie zwartym, a ściśle w formie poszerzonego abstraktu w materiałach konferencyjnych Politechniki Lwowskiej z roku 2024 i jest dostępny pod adresem:

https://skid.lpnu.ua/wp-content/uploads/2024/05/ICS2024_Proceedings.pdf.

Z kolei na s. 108 recenzowanej książki jest myląca informacja dotycząca akcji Służby Bezpieczeństwa PRL pod kryptonimem Hiacynt, wymierzonej w środowisko osób homoseksualnych, a prowadzonej w latach 1985-87. Autor podaje, że akcja Hiacynt była m.in. wymierzona w Jarosława Iwaszkiewicza, Jerzego Andrzejewskiego i Michela Foucault. Wobec tych osób były rzeczywiście prowadzone w różnych okresach działania inwigilacyjne przez organy bezpieczeństwa. Problem w tym, że ci trzej intelektualisci zmarli w pierwszej połowie lat 80., a więc zanim akcja Hiacynt została przeprowadzona.

Na s. 36 Autor zajmuje się terminem „gender”. Niestety, bez sprawdzenia powtarza za podaną w przypisie autorką, iż książka Margaret Mead „Płeć i temperament w trzech społeczeństwach pierwotnych” ukazała się w 1938 r. Ale na następnej stronie tytuł tej książki pojawia się w wersji angielskiej i z informacją, że ukazała się w roku 1935. I ta informacja jest prawdziwa (zob. Biblioteka Kongresu: <https://lccn.loc.gov/35007576>).

Na s. 39-40 Autor podaje, że w 1994 r. ukazało się piąte wydanie podręcznika „Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders”. Otóż piąte wydanie ukazało się w 2013 r., a wydanie z roku 1994 było wydaniem czwartym, co też wynika z przypisu nr 31⁷ na s. 40.

Na s. 48 jako datę uchwalenia Traktatu Lizbońskiego Autor podaje dzień 1 grudnia 2009 roku. Faktycznie ów traktat został podpisany 13 grudnia 2007 roku, natomiast 1 grudnia 2009 roku wszedł on w życie.

Poza tym niektóre tłumaczenia wydają się mechaniczne i zbyt dosłowne. Na przykład na s. 208 Autor używa sformułowania „powstanie Stonewall”, co wynika z faktu, że na oryginalnej stronie internetowej była fraza „Stonewall uprising”. Oczywiście wydarzenia w Stonewall w 1969 r., które upamiętnia się w czerwcu pod hasłem „Miesiąca dumy”, nie były powstaniem, a sam Autor przy ich opisie używa na wcześniejszych stronach określenia „zamieszki”, bo w źródłach, które tam przywołuje, było użyte słowo „riot”.

Przykładem innego dyskusyjnego tłumaczenia, wyrażnie bez weryfikacji terminologicznej, może być fragment na s. 180, gdzie dr Krysiński omawia jeden z artykułów opisujących trudności w stosowaniu języków informacyjno-wyszukiwawczych w opracowaniu rzeczowym literatury dotyczącej osób ze środowiska LGBTQ lub interesującej dla tych osób. Otóż we fragmencie dotyczącym Library of Congress Subject Headings napisał: „Jak zaznaczają współcześni bibliolodzy i informatolodzy, kontrolowane słowniki stosowane w wielu instytucjach GLAM (galerie, biblioteki,

⁷ Autor książki zdecydował, że numeracja przypisów w każdym rozdziale zaczyna się od początku.

archiwa i muzea) z jednej strony mogą stanowić nieocenioną pomoc dla pracowników, z drugiej prowadzić do błędnego opisywania rzeczywistości lub wykluczania systemowo marginalizowanych grup. Nagłówki tematyczne wspomnianego systemu Biblioteki Kongresu (LCSH) są tego przykładem”. Sformułowanie „nagłówki tematyczne” jest ewidentnym tłumaczeniem dosłownym (tak to robi Google Translate), a przecież tradycyjnie w opisie LCSH zamiast tego używa się w polskiej literaturze informatologicznej określenia „hasła przedmiotowe”. Poza tym w indeksie do książki na s. 408 jest następujące hasło indeksowe: „Klasyfikacja Biblioteki Kongresu (LCSH)”. To istotny błąd. Klasyfikacja Biblioteki Kongresu, w skrócie LCC, to język informacyjno-wyszukiwawczy o słownictwie sztucznym, zaś Język Haseł Przedmiotowych Biblioteki Kongresu, w skrócie LCSH, to język o słownictwie paranaturalnym. Nie można ich w ten sposób łączyć w jednym hasle indeksowym.

Wśród elementów informacyjno-pomocniczych książki Autor uwzględnił spis ilustracji umieszczony na stronach 389-390 oraz spis wykresów na s. 391. W sumie Autor wykorzystał w książce 25 ilustracji. Użycie większości z nich było uzasadnione, jak choćby w przypadku ilustracji prezentujących okładki czasopism adresowanych do osób ze społeczności LGBTQ lub zdjęć dokumentujących działania bibliotek ukierunkowane na to środowisko. Ale niektóre ilustracje niewiele wnoszą, jak choćby zdjęcie Kate Bush z teledysku do piosenki „Wuthering Heights”. Możliwym wyborem byłby odpowiedni kadr z clipu Eltona Johna do piosenki „I'm Still Standing”.

W spisie wykresów wykazane zostały tylko trzy. Do każdego z nich można mieć pewne uwagi. Jak chodzi o wykres nr 1 na s. 165, to w związku z tym, że dr Krysiński przyjął, iż w ogóle pierwszą w świecie publikacją (niekoniecznie z obszaru bibliologii i informatologii), dotyczącą aktywności bibliotek względem osób ze społeczności LGBTQ był artykuł Edmunda F. Dejowskiego z 1992 r. (s. 19), to wykres nr 1 uwzględnia daty roczne zaczynając właśnie od roku 1992. Skoro jednak zostało wcześniej udowodnione, że publikacje o tej tematyce ukazywały się w latach wcześniejszych, to wykres powinien jednak sięgać co najmniej do połowy lat 80.

Również wykres nr 2 na s. 189 sprawia czytelnikowi pewien kłopot. Niezrozumiałą jest tu sposób przedstawienia danych. Po pierwsze zabrakło legendy, która objaśniałaby powiązanie użytych kolorów z poszczególnymi kategoriami tematycznymi. Po drugie zaś w trzech pierwszych obszarach tematycznych linie wykresu są niepotrzebnie wydłużone przez uwzględnienie danych dla poszczególnych podkategorii tematycznych. W ten sposób np. dla obszaru drugiego, do którego Autor zakwalifikował 103 artykuły, dołączone zostały dane dla dwóch podkategorii tego obszaru, co sprawia, że linia wykresu przekracza wartość 200, co nie zgadza się z faktycznymi danymi. Taki sposób wizualizacji danych na wykresie jest mylący dla czytelnika.

Zastanawia też celowość użycia i koncepcja wykresu nr 3 na s. 271. Naturalnym sposobem uporządkowania informacji na tym wykresie byłby porządek alfabetyczny województw. Ale skoro nie został zastosowany, to mógłby to być porządek rosnący lub malejący według liczby respondentów z poszczególnych województw, którzy zdecydowali się wziąć udział w badaniu. Ale z tej możliwości Autor także nie skorzystał. Być może chodziło tu o podział kraju na część południową, centralną i północną.

Elementy informacyjno-pomocnicze książki uzupełniają dwa indeksy: osobowy (s. 397-404) i rzeczowy (s. 405-413). Umieszczenie w indeksie rzeczowym hasła „Klasyfikacja Biblioteki Kongresu (LCSH)” zostało już wcześniej skomentowane, dodam więc, że w tym indeksie jest też hasło „reakcjonisci” (s. 411), a to z tego względu, że we fragmencie na s. 31, dotyczącym kwestii tożsamości jednostki, pojawia się zdanie: „Takie podejście reprezentują współcześni reakcjonisci, wśród których należy wymienić m.in.: Sheldona Strykera, George’a J. McCalla i Jerry’ego L. Simmons’a”. Tu jednak zapewne nie chodziło o „reakcjonistów”, lecz o „symbolicznych interakcjonistów”. Tak w każdym razie określa wymienionych badaczy Małgorzata Bieńkowska-Ptasznik, na którą Autor powołuje się w przypisie do tego fragmentu. Wobec tego w indeksie nie powinno znaleźć się hasło „reakcjonisci”, ale „symboliczni interakcjonisci”, ewentualnie z inwersją i odsyłaczem całkowitym.

Należałoby się też zastanowić, czy w ogóle była potrzeba umieszczać w indeksie jako odrębne hasło wyrażenie „związek osób tej samej płci” (s. 413), skoro wcześniej pojawia się hasło „związek jedнопłciowy”. Ale jeśli już Autor zdecydował się umieścić w indeksie hasło „związek osób tej samej płci” z odesłaniem wyłącznie do strony 88, to powinny się przy nim pojawić także odesłania do innych stron, gdzie ono występuje, a przynajmniej do stron 79 i 82, gdzie jest użyte w liczbie mnogiej.

Zapewne też nie było zasadne umieszczenie w indeksie hasła z odesłaniami do stron dotyczących Biblioteki Publicznej w Nowym Jorku pod literą T, a to z powodu uwzględnienia w hasle indeksowym przedimka The jak The New York Public Library.

Z kolei w indeksie osobowym jest hasło „Dewey Melvil” z odesłaniem do trzech stron w książce. Przynajmniej dwa z tych trzech odesłań są zbędne, bo nie kierują do fragmentów dotyczących Melvila Deweya, ale do miejsc, gdzie jest wspomniana klasyfikacja dziesiętna, która od nazwiska twórcy nazywana jest Klasyfikacją Deweya. Zatem prawidłowy wpis i hasło indeksowe powinno się znaleźć w indeksie rzeczowym, ale go tam nie ma.

Inna uwaga – bardziej o charakterze formalnym – dotyczy sposobu przywoływania publikacji innych autorów. Należy przyznać, że Autor konsekwentnie stosuje w książce habilitacyjnej przypisy bibliograficzne, ale w wielu miejscach oprócz odsyłacza przypisu powinno znaleźć się także oznaczenie fragmentów cytowanych. Czy to poprzez zastosowanie cudzysłowu, czy poprzez zmianę stylu na kursywę, czy wreszcie poprzez

zmianę stopnia czcionki i wcięcie akapitu. Tego w recenzowanej książce w wielu miejscach zabrakło.

Na przykład na s. 84 znajduje się zdanie: „Jedno z najwcześniej odkrytych odniesień do homoseksualności w Azji Południowej pochodzi z hinduskiego czasopisma medycznego napisanego w mieście Varanasi w 600 roku p.n.e. Zaprezentowano w nim koncepcję homoseksualności i transseksualności w sposób neutralny”. Przypis umieszczony po tym zdaniu kieruje do tekstu pt. „The Pre-Colonial History of Homosexuality in India: Why Love Is Not Western” znajdującego się na stronie:

<https://www.lawctopus.com/academike/history-of-homosexuality-in-india>.

Problem w tym, że w tekście znajdującym się pod tym adresem nie ma nic o mieście Varanasi i czasopiśmie medycznym z 600 r. pne. De facto bowiem przytoczone zdanie pochodzi z Wikipedii i jest to wprost tłumaczenie fragmentu hasła „LGBTQ history”, co w oryginale ma postać: „Currently one of the earliest discovered references to homosexuality in South Asia comes from a Hindu medical journal written in the holy city of Varanasi in 600 BCE, which describes the concept of homosexuality and transexuality in a neutral manner”.

Trudno jest jednoznacznie zdecydować, przy których fragmentach wystarczającym zabiegiem jest użycie wyłącznie odsyłacza przypisu, a przy których należałoby dodatkowo oznaczyć dany fragment tekstu jako cytata. W wielu miejscach w książce widać pewne starania w zastosowaniu parafrazy przy omawianiu kolejnych tekstów, ale raczej odbywa się to w sposób oszczędny.

Na przykład na s. 102 książki jest przypis nr 51 odsyłający do tekstu w serwisie National Geographic pt. „How the Pride flag became a symbol of the LGBTQIA+ community”. W tekście tym jest zdanie: „In 2018, the rainbow emblem was updated by nonbinary artist Daniel Quasar to include the white, pale pink, and blue stripes of the trans pride flag, symbolizing a commitment to greater inclusivity”. W recenzowanej książce to zdanie przybrało postać następującą: „W 2018 roku flaga została zaktualizowana przez niebinarnego artystę Daniela Quasara, który umieścił dodatkowe białe, jasnoróżowe i niebieskie pasy, symbolizujące zaangażowanie na rzecz większej inkluzywności w stosunku do osób transpłciowych”. Widać tu pewne elementy parafrazy, jednak w moim przekonaniu to zdanie powinno być w książce dr. Krysińskiego oznaczone jako cytata.

Takich fragmentów z niedostateczną parafrazą wykorzystanych tekstów jest w pracy więcej. Na przykład na s. 125 znajduje się następujący fragment: „Okolo 150 uczestników szło z Civic Center Plaza do Washington Square pod hasłem *Gay power to gay people*. Tego samego dnia niewielka grupa mieszkańców San Francisco maszerowała ulicą Polk, a potem zorganizowała piknik *gay-in*, który został rozbity przez policję konną”. W książce dr. Krysińskiego znalazł się owszem odpowiedni przypis (nr 100), dzięki czemu można sprawdzić, jak wyglądał fragment oryginalny w serwisie National Geographic. Mianowicie

tak: „Around 150 marchers marched from Civic Center Plaza to Washington Square shouting slogans like *Gay power to gay people*. The same day, a small group of San Franciscans marched down Polk Street, then had a *gay-in* picnic that was broken up by equestrian police”. Fragment z recenzowanej książki jest więc tłumaczeniem tekstu angielskiego, a nie parafrazą, więc raczej powinien być oznaczony jako cytat.

Na s. 142-143 jest następujący fragment dotyczący Judy Garland: „Magazyn *The Advocate* określił ją mianem *Elvisa homoseksualistów*, a w recenzji koncertu Garland w nowojorskim Palace Theatre z 1967 roku w magazynie *Time* można było przeczytać, że przeważająca część jej publiczności była gejowska”. W oryginale na stronie BBC to zdanie ma postać: „Gay magazine *The Advocate* once called her the *Elvis of homosexuals*, and in a 1967 review of Garland's concert at New York City's Palace Theatre, *Time Magazine* observed that a *disproportionate part of her nightly clique was gay*”. Widać, że fragment w książce P. Krysińskiego jest po prostu tłumaczeniem tekstu z serwisu BBC, co jednak nie zostało odpowiednio zaznaczone.

Zdarzało się też, że w części książki z przeglądem piśmiennictwa przy omówieniu wybranego artykułu Autor kopiował fragment jego abstraktu i go tłumaczył, dając przypis, ale bez oznaczenia cytatu. Przykładem może być omówienie artykułu K. Golub, J. Bergenmar i S. Humelsjö na s. 178-179. W abstrakcie szwedzkich badaczek jest zdanie: „The subject searching of fiction via online services is usually limited to genre with facets for time and place, while users are often seeking characteristics such as pacing, characterization, storyline, frame/setting, tone and language/style”. W książce P. Krysińskiego przy omówieniu tego artykułu jest zaś zdanie: „Przeszukiwanie literatury w Internecie jest zazwyczaj ograniczone do gatunku, czasu i miejsca, podczas gdy użytkownicy często szukają takich cech jak: tempo akcji, charakterystyka postaci, fabuła, rama/sceneria, ton, język i styl”. Ewidentnie zatem jest to tłumaczenie – owszem, opatrzone przypisem, ale bez zaznaczenia cytatu.

Na zakończenie części dotyczącej głównego osiągnięcia naukowego Habilitanta jeszcze jedna drobna wątpliwość dotycząca opisu źródeł internetowych, a konkretnie kwestii skracania adresów URL. Faktem jest, że niektóre adresy potrafią być długie, nieczytelne i zajmować dużo miejsca w przypisach i bibliografii. Z tego powodu niektórzy używają tzw. „skracaczy linków”. W sieci są dostępne bezpłatne narzędzia, które zapisują długi i uciążliwy adres w krótszej, zakodowanej formie. Autor zastosował polskie narzędzie Skroc.pl. Przez co niektórzy czytelnicy mogą się zastanawiać, dlaczego w tej książce w opisach wielu obcojęzycznych tekstów dostępnych w sieci znajdują się adresy z domeną „.pl”. Jest też zasadnicze pytanie, czy w pracach naukowych dopuszczalne jest w ogóle skracanie linków i czy wykorzystywane bezpłatne narzędzia gwarantują stabilność alternatywnych adresów. Poza tym nie wszystkie adresy są tak długie i uciążliwe, żeby trzeba było używać przy nich jakiegoś narzędzia do skracania adresów URL. Na pewno nie wymagał skracania adres internetowy pod zdjęciem Barbary Gittings na s. 209.

Skrócony link to: <https://skroc.pl/1pYWCpA>, a w wersji oryginalnej adres był następujący: <https://history.delaware.gov/lgbtq/barbara-gittings/>. To absolutnie nie wymagało skrócenia. *Notabene* w przypisie nr 37 na s. 42 odsyłającym do publikacji zawierającej notkę biograficzną o A. Kinseyu pojawił się pełny i raczej niezbyt długi adres: <https://psychetee.pl/2023/12/16/alfred-kinsey-pionier-badan-nad-seksualnoscia/>, a w kolejnym przypisie nr 38 ten sam URL jest podany w wersji skróconej: <https://skroc.pl/934xZ0x>, chociaż nie powinno go tam być, bo przypis odnosi się już do innej publikacji.

Inne publikacje naukowe wskazane przez Habilitanta

Wnioskodawca podał w autoreferacie, że po uzyskaniu w roku 2020 stopnia doktora swoje zainteresowania realizował w pięciu obszarach tematycznych: „inteligentne technologie w sektorze informacyjnym; komunikacja naukowa i kształcenie kompetencji informacyjnych; przeciwdziałanie dezinformacji i fact-checking; social media marketing i nowe rozwiązania informacyjno-komunikacyjne oraz biblioteka jako przestrzeń inkluzyjna” (autoreferat, s. 22). W sumie w dorobku Habilitanta zostało wskazanych 41 artykułów w periodykach i pracach zbiorowych: 17 z okresu przed uzyskaniem stopnia doktora i 24 opublikowane po uzyskaniu stopnia doktora. Wśród nich znalazły się:

- dwa sprawozdania z tej samej konferencji z 2008 r.⁸;
- trzy teksty z 2009 r. (współautorskie) będące informacją o kursie e-learningowym dla bibliotekarzy Bibweb;
- dwa teksty z 2010 i 2012 r. o kursie e-learningowym dla bibliotekarzy Login: BIBLIOTEKA;
- jedna relacja z konferencji z roku 2013 r. (współautorska);
- jedna recenzja z 2010 r., jedna z 2019 r. i dwie z 2023 r.
- tekst o charakterze praktycznym, poradnikowym z 2022 r., z pracy zbiorowej dotyczącej różnych kwestii związanych z organizacją konferencji, który nie leży w obszarze nauk o komunikacji społecznej i mediach.

Nie umniejszając wartości informacyjnej takich tekstów jak recenzje, omówienia i sprawozdania z konferencji można stwierdzić, że w sumie 12 wskazanych w dorobku Habilitanta prac to publikacje o mniejszym ciężarze gatunkowym i czasem też niewielkiej objętości. Poza tym w wykazie 44 publikacji dołączonym do dokumentacji wnioskodawcy aż 21 tekstów to prace współautorskie, a nawet zespołowe. Najczęściej dr. Krysińskiego wspierały w tych publikacjach: Małgorzata Chrzanowska-Kowalska (12 razy) i Natalia

⁸ W obu przypadkach to jest właściwie ten sam tekst z drobnymi tylko modyfikacjami w warstwie frazeologicznej.

Pamuła (9 razy). Swoje artykuły – samodzielne lub współautorskie – dr Krysiński umieszczał w znaczących periodykach bibliologicznych i informatologicznych. Najczęściej w następujących tytułach: „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia” (5 razy), „Zagadnienia Informatyki Naukowej” (5 razy), „Toruńskie Studia Bibliologiczne” (4 razy), „Przegląd Biblioteczny” (3 razy). Dodać należy, że dwa współautorskie artykuły ukazały się także w uznanych periodykach o zasięgu międzynarodowym – „Education and Information Technologies” oraz „Global Knowledge, Memory and Communication”.

Dodatkowo w wykazie publikacji umieszczone zostały opisy kilku wydawnictw zwartych. Z okresu przed uzyskaniem stopnia doktora uwzględniona została praca zbiorowa z 2014 r. „Współczesne oblicza komunikacji i informacji: problemy, badania, hipotezy”, w której P. Krysiński wystąpił w roli jednego z redaktorów, oraz praca zbiorowa z 2015 r. pt. „Login: biblioteka. Jak krok po kroku przygotowaliśmy i zrealizowaliśmy kurs e-learningowy dla bibliotekarzy?”, w której dr Krysiński był jednym z siedmiu współautorów. Z kolei w okresie po uzyskaniu stopnia doktora ukazała się książka „Metody i narzędzia budowania społecznej odporności na dezinformację: od factcheckingu po edukację medialną” (2024 r.), w której dr Krysiński był jednym z trojga autorów i opracował dwa z sześciu rozdziałów tej książki. Do tego dochodzi oczywiście książka będąca uzupełnioną wersją doktoratu oraz książka habilitacyjna. W sumie więc Wnioskodawca ma w dorobku pięć wydawnictw zwartych: dwie książki samodzielne, dwie książki współautorskie i jedną współredagowaną.

Uwagi odnoszące się do głównego osiągnięcia naukowego, a dotyczące cytowania innych publikacji z zastosowaniem przypisów bibliograficznych, można powtórzyć także w odniesieniu do innych wskazanych publikacji. Dotyczy to także powtórnego wykorzystania własnych tekstów, choć nie zawsze z odpowiednim oznaczeniem z użyciem przypisów.

Na przykład wskazany w dorobku artykuł pt. „Role of social networking services for scientists in promoting scientific output on example of Polish representatives of social communication and media sciences” (współaut. M. Kowalska-Chrzanowska) zawiera fragment artykułu pt. „Bazy danych jako narzędzia identyfikacji i promocji dorobku naukowego. Casus reprezentantów nauk o komunikacji społecznej i mediach” (współaut. M. Kowalska-Chrzanowska). W związku z tym, że oba artykuły ukazały się w tym samym 2020 roku, trudno orzec, który z nich był wersją pierwotną, a który wykorzystano w tłumaczeniu, ale żaden z nich nie zawiera w przypisie odesłania do drugiego tekstu.

Z kolei fragment z artykułu „Kolekcje adresowane do osób ze społeczności LGBTQ+ w zbiorach bibliotek i archiwów amerykańskich”, umieszczony w pracy zbiorowej z 2025 r., a będący przeglądem literatury (to w sumie trzy strony), jest dosłownym tłumaczeniem fragmentu na ten sam temat z artykułu P. Krysińskiego z 2024 r. pt. „Polish librarians towards meeting the information needs of the LGBTQ+ community” („Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia” 2024, s.

383-402). Autocytaty są oczywiście prawidłowe i dopuszczalne, może nawet tak obszerne, ale – rzecz jasna – pod warunkiem zaznaczenia cytatu i użycia przypisu. W artykule z 2025 r. tego zabrakło.

Powtórne wykorzystywanie opublikowanych wcześniej tekstów nie dotyczy zresztą tylko sytuacji tłumaczenia z angielskiego na polski lub odwrotnie. Przykładem może być książka „Smart city w przestrzeni informacyjnej” z 2020 r. Duża część pierwszego rozdziału drugiej części tej książki to powtórzenie artykułu z 2019 r., a więc jeszcze przed uzyskaniem stopnia doktora, pt. „Koncepcja smart city jako przedmiot zainteresowania bibliologii i informatologii („Przegląd Biblioteczny” 2019, z. 3, s. 301-321) z uzupełnieniami i zaktualizowanymi danymi liczbowymi. To byłby zabieg zrozumiały, gdyby w książce z 2020 r. znalazł się przypis do artykułu z 2019 r., ale tego zabrakło.

W publikacjach Habilitanta wskazane byłoby też stosowanie niekiedy w przypisach bibliograficznych formuły „za:”. Przykładem może być artykuł z roku 2021 r. pt. „Obecność innowacyjnych rozwiązań wdrażanych w różnych obszarach przestrzeni informacyjnej i wpisujących się w założenia koncepcji smart city”. W artykule tym znajdziemy między innymi wyliczenie głównych cech tzw. inteligentnego miasta (s. 144) według raportu zespołu Rudolfa Giffingera z 2007 pt. „Smart cities. Ranking of European medium-sized cities” (s. 12). Ten fragment jest kopią odpowiedniego fragmentu z książki dr. Krysińskiego z 2020 r. „Smart city w przestrzeni informacyjnej” (s. 158). W obu przypadkach Autor zastosował odpowiedni przypis do przywołanego raportu zespołu Giffingera, ale w artykule z 2021 r. wskazane byłoby użyć formuły „za:” według schematu: *Giffinger [et al.] 2007 ... [za:] Krysiński 2020 ...*

Inna działalność naukowa, dydaktyczna, organizacyjna i popularyzatorska Habilitanta

Doktor Przemysław Krysiński ma doświadczenie na polu dydaktyki. Pracę dydaktyczną prowadzi od roku 2008. System USOS Uniwersytetu Mikołaja Kopernika wyświetla długą listę przedmiotów prowadzonych przez Habilitanta. Wśród nich są dwa przedmioty prowadzone w języku angielskim. Swoje doświadczenie dydaktyczne dr Krysiński pogłębiał podczas staży zagranicznych. W latach 2024-2026 w ramach Programu Erasmus+ odbył kilka wizyt we włoskich uniwersytetach (Perugia i Parma) z wykładami i w celach badawczych.

Do momentu złożenia dokumentacji w przewodzie habilitacyjnym w roli promotora dr Krysiński wystąpił przy 30 pracach licencjackich. Od pięciu lat jest w UMK opiekunem koła naukowego Architektów Informacji.

Doktor Krysiński wziął udział w 20 konferencjach naukowych, z czego w 16 po uzyskaniu stopnia doktora. Uczestniczył także w pracach komitetów organizacyjnych 8 konferencji.

Poza działalnością dydaktyczną w UMK na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz podyplomowych ma też osiągnięcia w działalności szkoleniowej i popularyzatorskiej.

Prowadził m.in. warsztaty i kursy dla nauczycieli, pracowników bibliotek oraz dla uczniów toruńskich szkół średnich i podstawowych.

Jako przykład publikacji o charakterze popularnym Habilitant wskazał 15 artykułów opublikowanych w lokalnym tygodniku „Tylko Toruń”. Należałoby tylko doprecyzować, że *de facto* te artykuły podpisane są przez dziennikarzy z tego tygodnika, a dr Krysiński występuje w nich nie jako autor, ale jako cytowany ekspert.

Wnioski końcowe

Dorobek publikacyjny Habilitanta, jaki wykazał w ciągu sześciu lat po uzyskaniu stopnia doktora, jest obszerny. Główne osiągnięcie naukowe, czyli monografia „Społeczność LGBTQ+ w przestrzeni bibliotecznej. Wspieranie inkluzji i różnorodności jako nowy obszar działalności bibliotek” jest znaczącą publikacją we współczesnym polskim piśmiennictwie bibliotekoznawczym. Zasadniczą wartość recenzowanej książki wskazał sam autor, pisząc o niej na s. 321, że „jest pierwszym na gruncie polskim tak obszernym projektem badawczym podejmującym kwestię aktywności bibliotek w odniesieniu do osób ze społeczności LGBTQ+”. Książka habilitacyjna i spójny z nią cykl artykułów na ten temat z lat 2024-2025, to ważne publikacje z dużym potencjałem cytowalności.

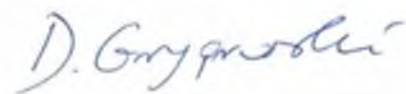
Analiza dorobku habilitanta - pomimo zgłoszonych uwag - pozwala mi odpowiedzieć twierdząco przy każdym z wymagań stawianych osobie ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, a określonych w art. 219 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668 z późn. zm.).

Zatem:

- Habilitant posiada stopień doktora;
- posiada w dorobku dwie samodzielne monografie stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach;
- był wykonawcą, koordynatorem lub członkiem zespołu w wielu projektach badawczych lub wdrożeniowych, w tym pięciokrotnie w Programie Erasmus+;
- posiada w dorobku więcej niż jeden cykl powiązanych tematycznie artykułów opublikowanych w recenzowanych czasopismach naukowych;
- wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, również zagranicznej.

Publikacje dr. Krysińskiego bez wątpienia mieszczą się w obszarze nauk o komunikacji społecznej i mediach, a w szczególności w zakresie informatologii i bibliotekoznawstwa. Swoje artykuły publikował w czołowych recenzowanych czasopismach naukowych, również zagranicznych.

Przedstawione osiągnięcia spełniają wymogi ustawowe określone w art. 219 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce i mogą być podstawą nadania dr. Przemysławowi Krysińskiemu stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "D. Grygoruk".

Warszawa, 7 sierpnia 2026 r.